

Gesprekken met je kind als het (l)even lastig is (...of juist waanzinnig goed)

Elke ouder staat wel eens voor de uitdaging om met een kind in gesprek te gaan over wezenlijke, spannende thema's. Aanleiding daartoe kan nieuws zijn uit de media (het coronavirus, een terroristische aanslag). Of nieuws van dichterbij (het overlijden van een opa of oma, of positief: de komst van een broertje of zusje).

Betekenisvolle gesprekken: ze kunnen dus zomaar op je pad komen. Maar eigenlijk is er natuurlijk altijd wel reden voor goede gesprekken met je kind. Goede gesprekken kunnen kinderen helpen om toenemend zélf, kritisch te denken. En om allerlei sociale vaardigheden te ontwikkelen, zoals bijvoorbeeld het vermogen om respectvol om te gaan met anderen en zichzelf.

Kun je wel wat handvatten gebruiken om op een zinvolle manier met je kind in gesprek te gaan als het (l)even lastig is? (Of juist waanzinnig goed?) Graag laten we je delen in onze uitgebreide ervaring met dit thema* middels onderstaande tips. Voel je vrij om hier je voordeel mee te doen!

1. **Zorg voor jezelf.** Raakt een onderwerp jou persoonlijk? Zorg dan dat je zelf kalm het gesprek aangaat. Dat zal ook je kinderen geruststellen.
2. **Neem je kinderen serieus.** Ga serieus in op vragen en gedachten die je kinderen inbrengen. Geef hen het vertrouwen dat ze een volwaardige gesprekspartner zijn. Zo leer je hen op hun beurt respectvol om te gaan met de inbreng van anderen. Wees eerlijk als je kinderen lastige vragen stellen over bijvoorbeeld slecht nieuws.

Uiteraard is het wel van belang dat je in je taalgebruik aansluit bij de ontwikkelingsfase van je kind. En dat je je kind nooit dwingt om vragen te stellen of gedachten te delen; maar alleen daartoe uitnodigt.

3. **Luister (écht).** Het serieus nemen van je kinderen betekent in de eerste plaats: goed naar hen luisteren. Welke vragen stellen ze, wat is de vraag achter de vraag, wat proberen ze je te vertellen? Komt je kind zelf met vragen? Haak daar dan als het even kan actief bij aan! Neem non-verbaal een actieve luisterhouding aan. En vertel wat je ziet aan de lichaamstaal van je kinderen: ik zie dat je in elkaar gedoken zit... ik zie dat je huilt... ik zie dat je heel hard praat....Lichaamstaal verraad veel over onderliggende gevoelens. En áls het kan, laat het werk en het huishouden dan even rusten.

4. **Stel open vragen.** Wil je zelf een gesprek op gang brengen, bijvoorbeeld omdat je het idee hebt dat je kind iets dwarszit? Dan kun je zelf een open vraag stellen. Voor een betekenisvol gesprek is het belangrijk om het accent niet te leggen bij “weet-vragen” (feitelijke vragen die je kunt onderzoeken, zoals: “Hoeveel mensen hebben er nu corona in Nederland?”) maar bij “denk-vragen” (waarop geen eenduidig antwoord hoeft te bestaan). Bijvoorbeeld: “Wat geeft jou troost als je bang bent?” of “Wanneer voel jij je ‘vrij’?” Het is mooi als je vraag aanhaakt bij onderliggende fundamentele waarden (troost, vrijheid ...). Zo til je het gesprek uit boven de waan van de dag en bouw je samen aan een gereedschapskist “voor het leven”.
5. **Wees ‘procesbegeleider’...** Goede vragen stellen en daarmee een goed gesprek op gang brengen en houden is een kunst! Niet de uitkomst, maar de weg is daarbij het belangrijkste. Heb je wat meer tijd, dan kan het helpen om bijvoorbeeld een verhaal, lied of (kinder)tekening als kapstok te gebruiken. ‘Werk’ een vraag niet direct? Gebruik dan eens andere woorden of stel een vervolgvraag. Vat samen wat je kind zegt om te controleren of je het hebt begrepen en om het denken verder te stimuleren. Kijk samen naar de gevoelens van je kind en praat erover.
6. **... en wees géén ‘antwoordapparaat’.** “Alles wat ik weet is dat ik niets weet”, zou Socrates hebben gezegd. Houd dit jezelf voor en wees geen antwoordapparaat maar een ‘denkmaatje’ voor je kind. Vertel niet te snel jouw eigen mening en stuur niet aan op gewenste antwoorden. Sta zelf open voor nieuwe inzichten en nieuwe verwondering en leer met en van je kind!
7. **Geef vertrouwen en inspiratie.** Het accent hoeft dus niet te liggen bij pasklare antwoorden op ingewikkelde vragen. Maar natuurlijk heb je als ouder wel het verlangen om je kind een solide basis mee te geven. En daar spelen de betekenisvolle gesprekken die je soms met je kind zult voeren absoluut een rol in!
 Levensbeschouwelijke tradities (religieus en niet religieus) zijn, juist ook in spannende tijden, voor veel mensen een bron van vertrouwen en inspiratie. Niet als vindplaats van makkelijke antwoorden; maar wel als richtingwijzers voor een weg die je mag gaan. Wil je meer weten over hoe je de rijkdom van een (verhalen)traditie kunt ontsluiten voor je kind; en tegelijkertijd volop oog kan hebben voor de eigen ideeën die bij je kind leven? Dan kan bijvoorbeeld de methodiek van theologiseren of filosoferen met kinderen wellicht geschikt zijn. Vertrouwen en inspiratie geef je ook door kinderen te vertellen over (meer of minder bekende) voorbeeldfiguren. Door kinderen uit te leggen wat zij in lastige omstandigheden kunnen doen. Door gesprekken goed af te sluiten, met oog voor de zorgen van je kind, geruststelling en liefde. En natuurlijk door het ‘gewone’ te blijven doen en daarin vreugde te vinden: samen leren, ontspannen en spelen.

*Dit is een uitgave van het Centrum voor Vormingsonderwijs. Docenten van het Centrum voor Vormingsonderwijs geven vormingslessen op openbare basisscholen en zijn goed thuis in het voeren van betekenisvolle gesprekken met kinderen. Misschien volgt jouw kind wel vormingslessen en ben je bekend met ons aanbod. En anders ben je uiteraard van harte welkom om eens te rond te kijken op deze website of contact met ons op te nemen!